

PRITARTA

Vilniaus m savivaldybės
administracijos
Ikimokyklinio ugdymo skyriaus vedėjo
2025 m. d.
Įsakymu Nr.

PATVIRTINTA

Vilniaus Vilkpėdės lopšelio-darželio
direktoriaus 2025 m. d.
Įsakymu Nr. V-

**VILNIAUS VILKPĖDĖS LOPŠELIO-DARŽELIO
IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA
„VILKPĖDUKAS“**

2025 m.

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1.1. Teorinė programos prieiga

Vilniaus Vilkpėdės lopšelio - darželio (toliau – Mokykla) ikimokyklinio ugdymo programa „Vilkpėdukas“ (toliau – Programa) skirta užtikrinti visuminį vaikų iki 6 metų ugdymąsi, atsižvelgiant į kiekvieno vaiko individualius poreikius, patirtį ir gebėjimus.

Mokytojai atlieka esminį vaidmenį, organizuojant vaikų ugdymosi procesą – jie yra vaikų partneriai ir įkvepėjai, kurie kuria vaikų interesus ir poreikius atliepiančius ugdymo(si) kontekstus, atsižvelgia į vaikų iniciatyvas, stebi jų pažangą ir reflektuoja ugdymo(si) patirtis. Organizuodami lankstų ugdymą(si), mokytojai atsižvelgia į vaikų patirtis ir galias, planuoja skirtingo lygmens ugdymo rezultatus, būdus jiems pasiekti bei pastoliavimo priemonės numatomoms kliūtims įveikti. Visi Mokyklos mokytojai, švietimo pagalbos specialistai, kiti darbuotojai bendradarbiaudami planuoja bei organizuoja veiklą, taip padedant vaikams optimaliai augti.

Mokykloje svarbus dėmesys skiriamas glaudžiam bendradarbiavimui su vaiko šeima. Tėvai skatinami aktyviai dalyvauti ugdymo(si) procese – tariamasi dėl strateginių Mokyklos tikslų ir uždavinių, papildomo ugdymo(si), grupių darbo laiko ir kt.

Siekiant įtraukaus, visiems vaikams prieinamo ir sėkmingo ugdymosi, Mokykloje taikomi universalaus dizaino principai. Šių principų pagalba siekiama kiekvieno vaiko sėkmės, socialinės ir edukacinės visų vaikų įtraukties į ugdymo(si) procesą. Pagalbą mokytojams planuoti ir organizuoti ugdymo(si) veiklą specialiųjų poreikių vaikams teikia psichologas, specialusis pedagogas, socialinis pedagogas ir logopedai.

Programa remiasi konstruktyvizmo ir fenomenografijos teorijomis.

- **Konstruktyvizmo** teorija teigia, kad ugdymasis yra aktyvus procesas, kai vaikai ugdomi per patyrimą, bandymus ir sąveikas. Žinios nėra perduodamos tiesiogiai, o yra kuriamos remiantis asmenine patirtimi. Kiekvieno vaiko mokymosi kelias yra unikalus, todėl konstruktyvizmas pabrėžia būtinybę pritaikyti ugdymo turinį prie individualių vaikų poreikių. Pabrėžiama ugdymo(si) aplinkos svarba.

- Naudojant **fenomenografiją** kaip teorinę programos prieigą, galima labiau suprasti vaikų požiūrių įvairovę ir adaptuoti ugdymo turinį pagal jų patirtis ir poreikius, skatinant giluminį ugdymąsi ir įtrauktį. Programa tampa labiau orientuota į vaikų unikalų patyrimą. Ši teorinė prieiga padeda suprasti, kaip vaikai suvokia juos supantį pasaulį ir kaip vaikų suvokimai

skiriasi. Tai atliepia Ikimokyklinio ugdymo programos gairėse (toliau – Gairės) pateiktus įtraukties ir reflektatyvaus ugdymo(si) principus.

Fenomenografija glaudžiai siejasi su konstruktyvizmu, nes abi kryptys pabrėžia vaiko patirtį ir aktyvų jo dalyvavimą ugdymo(si) procese. Pabrėžiamas požiūris į vaiką kaip savivaldų ugdymo(si) proceso dalyvį, todėl šios teorinės prieigos yra artimos mūsų Mokyklos ugdymo(si) filosofijai.

1.2. Ugdymą(si) grindžiančios vertybės

Vaikų ugdymasis grindžiamas požiūriu į vaiką ir jo ugdymą(si) sąlygotomis vertybėmis. Siekiant ugdymo(si) proceso tobulinimo, įtraukiant šiuolaikines praktikas bei metodus, nuo 2024 m. balandžio mėn., gavę Mokyklos bendruomenės pritarimą, pradėjome dalyvavimą Tarptautinio Bakalaureato Pradinio ugdymo programoje¹ (toliau TB PYP (Primary Years Programme)). 2024 m. gruodžio mėn. tapome TB PYP Mokykla - kandidate. Mūsų Mokyklos ugdymas(is) remiasi Gairėse įvardytomis pamatinėmis vertybėmis, 2024–2028 m. strateginiame plane numatytais siekiais ir TB PYP ugdymo(si) principais:

1. Vaiko orumas ir unikalumas. Strateginiame plane atitinka vertybę „jaustis pripažintam ir įvertintam“, nes pripažįstama kiekvieno vaiko unikali asmenybė, stiprybės ir poreikiai. TB PYP ši vertybė tiesiogiai siejasi su principingumu ir atvirumu (mokinio profilis), nes vaikai skatinami veikti atsakingai, gerbti save ir kitus;

2. Vaiko gerovė ir saugumas. Strateginiame plane susijusi su vertybe „jaustis saugiam“, nes užtikrinama vaikų emocinė, socialinė ir fizinė gerovė. TB PYP derinama su rūpestingumu, nes puoselėjama pagarba vaikų saugumui ir sveikatai, taip pat su harmoningumu, skatinant fizinę, emocinę ir psichinę darną;

3. Saviraiškos laisvė ir kūrybiškumas. Strateginiame plane tiesiogiai atitinka vertybę „būti kūrybiškiems“, nes vaikai skatinami kurti, kritiškai ir inovatyviai mąstyti. TB PYP ši vertybė suderinta su mąstytojų ir tyrinėtojų profiliais, nes vaikai skatinami tyrinėti pasaulį bei savarankiškai daryti sprendimus;

4. Lygiavertis dalyvavimas ir įvairovės pripažinimas. Strateginiame plane susijusi su vertybe „jaustis pripažintam“, kadangi pabrėžia pagarbą įvairovei ir sudaro sąlygas visiems

¹ International Baccalaureate. Primary Years Programme. Prieiga per internetą:
https://www.ibo.org/programmes/primary-years-programme/?utm_source=chatgpt.com

dalyvauti ugdymo procese, o TB PYP atitinka atvirumo ir rūpestingumo profilius - vaikai skatinami vertinti įvairovę ir suprasti, kad visi yra svarbūs;

5. Bendruomeniškumas ir pilietiškumas. Ši vertybė dera su strateginio plano vertybėmis „jaustis pripažintam“ ir „nuolat tobulėti“, nes pabrėžiama pagarba ir atsakomybė.

TB PYP ji susieta su principingumu, komunikabilumu ir atvirumu - vaikai ugdomi kaip atsakingi pasaulio piliečiai, kurie rūpinasi savimi, kitais ir aplinka.

Šios vertybės formuoja vaiko asmenybę, požiūrį į save, į pasaulį, moko gyventi bendruomenėje ir gerbti šalia esantį.

1.3. Vaikų poreikiai

Programa sukuria prielaidas užtikrinti pagrindinių, kiekvienam vaikui aktualių poreikių tenkinimą ir turtinimą:

1. Žaidimo poreikis – turėti laisvę, pakankamai laiko, erdvės, žaidimo partnerių ir galimybę per bendrus žaidimus kurti vaikų kultūrą. Pripažįstama žaidimo, kaip savarankiškos vaikų veiklos, nelygstama vertė. Nuolat stebėdami ir tinkamoje situacijoje jautriai įsitraukdami į žaidimus, mokytojai padeda vaikams augintis žaidimo gebėjimus;

2. Saugumo poreikis – jaustis saugiam, gerbiamam, matomam, girdimam, tinkamai globojamam, sulaukti paramos ir pagalbos, kai jos reikia. Ugdamė vaikus rūpinamasi ne tik užtikrinti jų saugumą, bet ir juos pačius pagal jų galias įtraukti į rūpinimąsi savo bei kitų saugumu;

3. Draugysčių poreikis – jaustis priimamam, jausti bendrumą, lygiavertiškumą su kitais, kitų paramą, artimumą, turėti vieną ar keletą artimesnių draugų. Sukuriama ugdymo(si) aplinka, skatinanti vaikus tyrinėti ir atrasti, kaip būti, gyventi ir veikti drauge;

4. Komunikavimo poreikis – dalintis su kitais emocijomis, mintimis, idėjomis žodžiu ir nežodinėmis priemonėmis (mimika, judesiu, piešiniu, muzikos kūriniais ir pan.). Vaikams sudaromos sąlygos išbandyti įvairias komunikavimo su vaikais ir suaugusiais priemonės ir atrasti pagarbus, veiksmingo bendravimo būdus;

5. Pažinimo džiaugsmo poreikis – smalsauti, tyrinėti, klausinėti, aiškinti(s), kurti ir išbandyti, džiaugiantis naujais atradimais ir gebėjimu pažinti. Taikydami ugdymo(si) procese įgytas patirtis vaikai kuria ir perkuria savo teorijas apie pasaulį;

6. Kūrybinės saviraiškos poreikis – tyrinėti ir atrasti unikalios savo kūrybinės galios per įvairias veiklas. Kuriamos ir spontaniškų, ir kryptingų veiklų galimybės, palankios atsiskleisti vaikų interesams, gabumams ir auginti savitą raiškos stilių.

Programa taip pat sukuria prielaidas atliepti ir tenkinti unikalius kiekvieno vaiko poreikius, tarp jų ir specialiuosius ugdymosi poreikius.

1.4. Tėvų (globėjų) ir vietos bendruomenės poreikiai

Šeimos ir Mokyklos bendradarbiavimas grindžiamas abipuse pagarba, pasitikėjimu, lygiaverte dialogine partneryste. Iškilę klausimai sprendžiami komunikuojant, tariantis, konsultuojantis. Siekiant išsiaiškinti Mokyklos tėvų poreikius, rėmėmės visuminio veiklos kokybės įsivertinimo rezultatais ir išskyrėme šiuos aspektus:

1. *Vaikų saugumas ir gerovė:* tėvams svarbu, kad jų vaikai jaustųsi fiziškai ir emociškai saugūs. Grupės atmosfera turėtų būti pozityvi ir palaikanti vaikų socialinę bei emocinę gerovę. Didžioji dauguma tėvų sutiko (76,9 %), kad jų vaikas darželyje jaučiasi saugiai.

2. *Kokybiška ugdymo aplinka:* aplinka turėtų būti saugi, estetiška ir pritaikyta vaikų poreikiams. Daug tėvų (85,6 %) visiškai sutinka, kad grupių aplinka yra tokia.

3. *Bendravimas ir bendradarbiavimas su pedagogais:* tėvai tikisi reguliaraus informavimo apie vaiko pasiekimus ir pažangą bei įtraukimo į ugdymo procesą ir strategijų planavimą. 61,5 % tėvų teigė, kad mokytojai tai daro reguliariai.

4. *Tradicijų puoselėjimas ir socialinė veikla:* tėvams svarbu, kad Mokykla organizuotų tradicinius renginius ir bendras veiklas su tėvais. Šioje srityje yra galimybių tobulėjimui.

5. *Vaikų individualumo pripažinimas ir pagalba:* Tėvai nori, kad būtų atsižvelgiama į kiekvieno vaiko individualius poreikius ir stiprybes. Didelė dalis (78,8 %) visiškai sutiko, kad į tai atsižvelgiama ir, esant poreikiui, gaunama pagalba.

Programoje atsižvelgiama į šiuos tėvų poreikius ir lūkesčius.

1.5. Regiono ypatumai

Mokykla įsikūrusi strategiškai patogioje Vilniaus vietoje, kur užtikrintas patogus susisiekimas tiek visuomeniniu transportu, tiek automobiliu ar pėsčiomis. Išnaudodami dėkingą Mokyklos geografinę padėtį, galime sėkmingai plėtoti pasirinktą „Darželio be sienų“ koncepciją. Reguliariai, bent kartą per mėnesį, vykstama pėsčiomis ar viešuoju transportu į edukacines ir kultūrines erdves mieste, siekdami plėtoti vaikų pasiekimų sritis:

- *Aplinkos pažinimas, fizinis aktyvumas:* Vingio parkas, Vilniaus universiteto Botanikos sodo Vingio skyrius, pėsčiųjų takas, jungiantis Vingio parką su Vilkpėdės seniūnija.

- *Kalbų supratimas, kalbinė raiška, kūrybiškumas*: Gerosios Vilties biblioteka, Lietuvos audiosensorinė biblioteka, Nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka – „Žaisloteka“, knygynas „Vaga“.
- *Meninė raiška, emocijų suvokimas ir raiška*: Vilniaus Juozo Tallat-Kelpšos konservatorija, MO muziejus, Lėlės teatras, Vilniaus vaikų ir jaunimo meno galerija, ansamblis „Lietuva“, Radvilų rūmų dailės muziejus.
- *Santykiai su suaugusiaisiais ir bendraamžiais, aplinkos pažinimas, matematinis mąstymas*: Lietuvos pašto skyrius, Lietuvos radijas ir televizija, prekybos centras „Rimi“, Vilniaus priešgaisrinė gelbėjimo valdyba, Saugaus eismo klasė, Vilniaus oro uostas, geležinkelio stotis.
- *Savivoka ir savigarba, mokėjimas mokytis, aplinkos pažinimas*: Vilniaus muziejai, įvairios edukacijos mieste.

1.6. Mokyklos savitumas

Mūsų Mokyklos savitumas atsiskleidžia per visapusiškai apgalvotą ugdymo(si) aplinką ir turinį, kuris orientuotas į vaikų patirtis, emocinę brandą ir pasaulio pažinimą. Kuriame sąlygas vaikams tyrinėti realų gyvenimą per patyriminį ugdymą(si), nuosekliai stipriname vaikų emocinį intelektą bei kasdienėje veikloje integruojame TB PYP principus ir vertybes. Mūsų išskirtinumas:

- **Patyriminis ugdymas(is)**: ugdymo(si) veiklos orientuotos į realaus gyvenimo patirtis, tyrinėjimus, eksperimentus. Įrengtos įvairios multifunkcinės erdvės darželio viduje ir lauke (Lauko laboratorija, lauko klasė, Miestiečio sodas, multifunkcinė sporto erdvė, Basų pėdų takas, Knygų koridorius, dvi edukacinės erdvės su interaktyviomis grindimis), kuriose kuriami tyrinėjimo ir gilaus mokymosi kontekstai. Vykdomas patyriminių veiklų integravimas į ugdymo procesą, plėtojant „Darželis be sienų“ filosofiją.

- **Emocinis ugdymas(is)**: vaikų emocinio saugumo ir pasitikėjimo savimi ugdymas. Dalyvaujame tarptautinėje socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymo programoje [„Zipio draugai“](#), kuri skirta 5-7 metų vaikams. 3-5 m. vaikų grupėse įgyvendinamos emocinio intelekto programa [„Kimočis“](#), socialinio emocinio ugdymo programa [„Siautukai“](#) bei metodika [„Peppy Pals“](#). Jų dėka vaikai įgyja gebėjimą suprasti savo nuotaikas, išmoksta išsakyti nerimą, konstruktyviai ir be agresijos spręsti konfliktus, priimti atsakingus sprendimus ir kurti tvirtus santykius.

- Integruojame **TB PYP** ugdymo principus bei vertybes į savo kasdienę veiklą, siekdami ugdyti atvirus, atsakingus, empatiškus ir drąsius pasaulio tyrinėtojus.

Šių trijų krypčių dėmė padeda auginti savimi pasitikinčias, empatiškas, smalsias ir atsakingas asmenybes, kurios yra pasirengusios ne tik pažinti pasaulį, bet ir aktyviai jame veikti.

1.7. Programos ir TB PYP sąsajos

TB PYP principai puikiai dera su Lietuvos švietimo reikalavimais bei Programos gairėmis. TB PYP integravimas į ugdymo turinį suteikia unikalų tarptautinį kontekstą ir tiriamąjį ugdymo pobūdį, kuris dera su Lietuvos švietimo vertybėmis.

Esminės sąsajos:

Programos ugdymo(si) sričių ir TB PYP tarpdisciplininių temų sąsaja:

1. Ugdymo(si) sritys „Mūsų sveikata ir gerovė“ ir „Aš ir bendruomenė“ siejasi su tarpdisciplinine TB tema „Kas mes esame“;

2. Ugdymo(si) sritis „Aš ir bendruomenė“ siejasi su tarpdisciplinine TB tema „Kur mes esame vietoje ir laike“;

3. Ugdymo(si) sritys „Aš kalbų pasaulyje“, „Kuriu ir išreiškiu“ ir „Aš ir bendruomenė“ siejasi su tarpdisciplinine TB tema „Kaip mes išreiškiame save“;

4. Ugdymo(si) sritis „Tyrinėju ir pažįstu aplinką“ siejasi su tarpdisciplinine TB tema „Kaip veikia pasaulis“;

5. Ugdymo(si) sritis „Mūsų sveikata ir gerovė“ siejasi su tarpdisciplinine TB tema „Kaip mes organizuojamės“;

6. Ugdymo(si) sritis „Aš ir bendruomenė“ siejasi su tarpdisciplinine TB tema „Dalijimasis planeta“.

Vaikų galių Ikmokyklinio ugdymo programoje ir TB programos Mokinio profilio sąsaja:

Vaiko galios	Mokinio profilis
Lanksčiai mąstantis	Mąstytojai
Pasitikintis	Rizikuojantys
Jautrus socialinei kultūrinei įvairovei	Atviri
Komunikabilus	Komunikabilūs
Kūrybingas	Tyrinėtojai
Sėkmingai besimokantis	Žingeidūs Savikritiški
Besurūpinantis savimi ir kitais	Rūpestingi Principingi Harmoningi

Pasiekimų sričių ir TB PYP susijusių konceptų sąsajos:

TB PYP labai svarbus komponentas yra konceptualinis ugdymas. Naudojamos pagrindinių konceptų ir susijusių konceptų sąvokos. Pagrindiniai konceptai - plačios, universaliai pritaikomos idėjos, kurios skatina mąstymą ir gilina pasaulio suvokimą. Susiję konceptai padeda giliau suprasti pagrindinius konceptus ir suteikia daugiau galimybių vaikams analizuoti temas iš įvairių perspektyvų. Jie skatina vaikų mąstymą konkrečiose žinių srityse, siejant teorines žinias su praktiniais pavyzdžiais.

Pagrindiniai konceptai – forma, funkcija, priežastis, pokytis, ryšys, perspektyva, atsakomybė. 18-ą pasiekimų sričių galima susieti su TB programos konceptais. Pvz. Kasdieniai gyvenimo įgūdžiai: Forma (supratimas, kad viskas turi formą su atpažįstamomis ypatybėmis, kurias galima stebėti, identifikuoti, apibūdinti ir suskirstyti į kategorijas); Funkcija (supratimas, kad viskas turi tikslą, funkciją ar veikimo būdą, kurį galima nagrinėti); Priežastis (supratimas, kad dalykai nevyksta be priežasties; juos lemia priežastiniai ryšiai, o veiksmai turi pasekmes); Atsakomybė (supratimas, kad žmonės priima sprendimus, atsižvelgdami į savo žinias, įsitikinimus ir vertybes, o jų veiksmai turi reikšmingą poveikį).

II SKYRIUS

IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI

Programa parengta vadovaujantis svarbiausiais ikimokyklinio ugdymo principais, užtikrinančiais ugdymo(si) kryptingumą, integralumą, veiksmingas ugdomąsias sąveikas ir ugdymo(si) kokybę.

- **Ugdymo(si) ir priežiūros vienovės principas.** Ikimokyklinio ugdymo(si) procesui būdinga ugdymo(si) ir priežiūros vienovė. Kiekviena suplanuota ir nesuplanuota sąveika bei kasdienė rutina yra ugdanti, turtinanti vaiko patirtį. Ilgalaikis, nuolatinis, saugus vaiko emocinis ryšys su mokytoju sukuria prielaidas visavertei vaiko raidai ir ugdymui(si).

TB PYP taip pat pabrėžia integralumą ir visuminę ugdymo(si) patirtį, skatinantį ne tik akademinį, bet ir asmenybės formavimo aspektus.

- **Vaiko raidos ir ugdymo(si) dermės principas.** Ugdymo(si) procese atsižvelgiama į raidos nulemtą vaikų poreikių, patirties ir gebėjimų įvairovę ir skatinama visapusiška vaiko raida – fizinė, emocinė, socialinė, pažinimo, komunikavimo, meninės raiškos.

TB PYP didelis dėmesys skiriamas visapusiškam vaiko vystymuisi, įskaitant fizinį, emocinį, socialinį ir intelektualinį aspektus.

- **Žaismės principas.** Žaismingumas yra viso ikimokyklinio vaikų ugdymo(si) pagrindinis bruožas, neatsiejama tyrinėjimo, eksperimentavimo, fantazavimo, kūrybos dalis, o žaidimas – svarbiausia savarankiška vaiko veikla.

TB PYP ugdymo(si) metodai dažnai remiasi aktyviu ugdymusi ir žaidimais, kurie skatina vaikų kūrybiškumą ir pažinimo procesus.

- **Sociokultūrinio kryptingumo principas.** Ugdymas(is) yra grindžiamas žmogiškosiomis, tautinėmis ir pilietinėmis vertybėmis, padedančiomis vaikams įsitraukti į supančią kultūrinę aplinką ir didinančiomis atvirumą kultūrinei bei kalbinei įvairovei.

TB PYP pabrėžia tarpkultūrinį supratimą ir atvirumą įvairiems kultūrinės įvairovės aspektams.

- **Integralumo principas.** Siekiama visuminės vaikų raidos, užtikrinamas darnus visų pasiekimų sričių gebėjimų plėtojimas, ugdymo(si) sričių tarpusavio ryšiai, vidinės turinio sąsajos kiekvienoje ugdymo(si) srityje, vaikų veiklos integralumas.

TB PYP taip pat siekia užtikrinti, kad ugdymo(si) procesas būtų integralus, apimantis skirtingas žinias ir įgūdžius.

- **Įtraukties principas.** Sudaromos sąlygos kiekvienam vaikui ugdytis, plėtoti savo galias, gauti reikiamą pagalbą, patirti sėkmę, atsižvelgiant į ugdymosi poreikių įvairovę.

TB PYP skatina įvairiapusį vaikų įtraukimą ir ugdymąsi, atsižvelgiant į jų individualius poreikius.

- **Kontekstualumo principas.** Vaikų ugdymas(is) vyksta estetiškuose, į veiklą įtraukiančiuose, vaikų iniciatyvoms atvirose artimiausios socialinės, kultūrinės, kalbinės ir gamtinės aplinkos kontekstuose, siekiama vaikų ugdymo(si) patirčių aktualumo, prasmingumo.

TB PYP ugdymas(is) orientuotas į globalų pasaulį, bet taip pat pripažįsta vietinės aplinkos svarbą ugdymosi procese.

- **Vaiko ir mokytojo bendro veikimo principas.** Aplinkos, sąveikos, bendros prasmės kuriamos įsiklausant ir atliepiant vaikų poreikius, interesus, iniciatyvas, nuomonę, drauge priimant sprendimus.

TB PYP skatina bendradarbiavimą tarp mokytojų ir vaikų, kurių kiekvieno nuomonė ir poreikiai yra gerbiami.

- **Lėtojo ugdymo(si), užtikrinančio gilų įsitraukimą, principas.** Vaikai giliai išgyvena ir pajaučia kiekvieną čia ir dabar momentą, kai skiriama pakankamai laiko kasdienei rutinai, tyrinėjimo ar kūrybos procesui, nuostabai ir atradimo džiaugsmui.

TB PYP esmė – atviras, gilus ir prasmingas mokymasis, o tai dera su lėtojo ugdymo filosofija.

- **Reflektyvus ugdymo(si) principas.** Mokytojas drauge su vaiku emocijomis ir veiksmis atspindi vaiko veikimo patirtis. Su vaikais drauge pagal jų gebėjimus apmąstomos vaikų emocijos, veiklos ir jų rezultatai, numatomas tolesnis veikimas. Mokytojai apsvarsto autentiškas vaikų patirtis, veiklos kokybę ir savo pedagoginių sprendimų poveikį vaikų ugdymui(si).

TB PYP skatina mokytojus ir vaikus nuolat reflektuoti savo ugdymosi procesus ir rezultatus.

- **Šeimos ir mokyklos partnerystės principas.** Mokykla ir šeima (globėjai) bendradarbiauja rengiant Programą, užtikrinant ugdymo(si) tęstinumą ir dermę, kuriant susitelkusią, kartu besimokančią bendruomenę. Tėvai ir Mokyklos darbuotojai pasitiki vieni kitais ir veikia dėl vaikų interesų.

TB PYP labai vertina tėvų ir mokytojų bendradarbiavimą, siekiant bendro tikslo – sėkmingo vaiko ugdymo(si).

III SKYRIUS

TIKSLAS, UŽDAVINIAI, UGDYMO(SI) REZULTATAI

Ikimokyklinio ugdymo tikslas – atsižvelgiant į vaikų prigimtines galias, patirtį, poreikius, šeimos ir bendruomenės susitarimus, kurti lanksčius edukacinius kontekstus, įgalinančius vaikus išsiugdyti pasitikėjimo, rūpinimosi savimi ir kitais, kultūrinio ir socialinio jautrumo, komunikavimo, lankstaus mąstymo, kūrybiškumo, mokėjimo mokytis pradmenis, kartu ugdant tarptautinį mąstymą, smalsumą ir atsakomybę už save bei pasaulį.

Uždaviniai tikslui įgyvendinti:

1. Atpažinti ir puoselėti kiekvieno vaiko prigimtines galias, sudarant sąlygas asmeniniam tobulėjimui;
2. Kurti lanksčias ugdymo aplinkas, taikyti universalaus dizaino ugdymuisi principus, siekiant užtikrinti visų vaikų ugdymo(si) sėkmę ir įtrauktį;
3. Derinti kryptingą mokytojo veiklą su spontaniška vaiko iniciatyva, taikant patirtinio ugdymo(si) metodus ir pripažįstant žaidimą kaip pagrindinę ugdymo(si) formą;
4. Skatinti meilę ir pagarbą tautai, papročiams ir tradicijoms, plėtoti vaiko emocinę, socialinę ir kultūrinę patirtį artimoje aplinkoje;

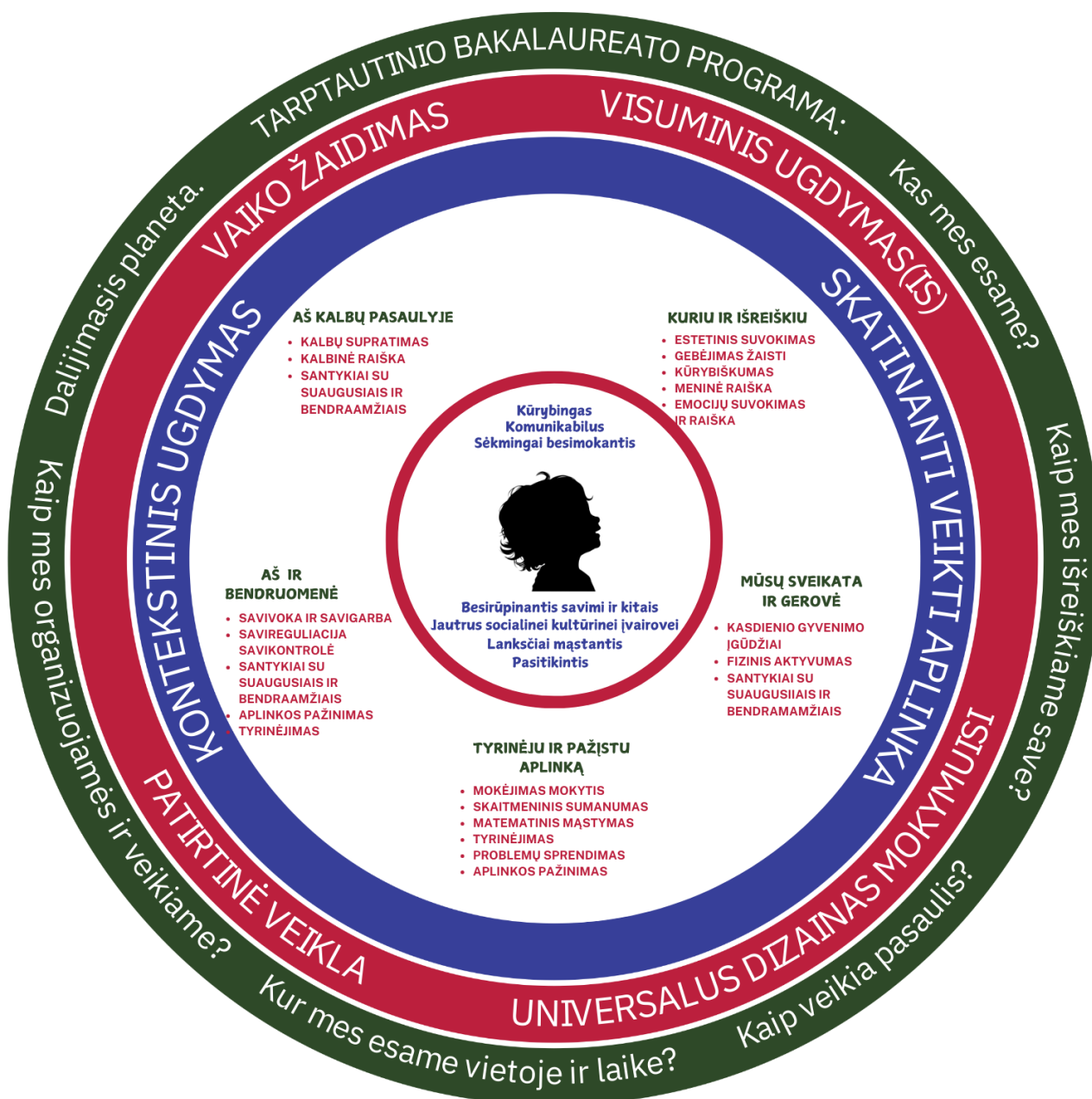
5. Supažindinti su pasaulio įvairove, ugdyti atvirumą kitoms kultūroms;
6. Sistemingai fiksuoti ir vertinti vaikų pasiekimus bei pažangą, skatinant pačių vaikų reflektavimą;
7. Kurti pasitikėjimu ir pagarba grindžiamą partnerystę su tėvais, švietimo specialistais ir kitais švietimo paslaugų teikėjais.

Ugdymo(si) rezultatai:

Ikimokyklinio ugdymo(si) rezultatai yra vaikų raidos ir ugdymo(si) procese nuosekliai įgyjami bei plėtojami jų pasiekimai – tai žinios ir supratimas, gebėjimai, vertybinės nuostatos, kurie įgyjami vaikui dalyvaujant įvairiose ugdymosi aplinkose. Pasiekimai suskirstyti į 18-a pasiekimų sričių, kurių visuma laiduoja optimalią vaiko galių ūgtį ir užtikrina visuminį ugdymą(si).

Mokyklos **konceptualaus ugdymo modelio** centre yra vaikas ir 7-ios jo plėtojamos galios. Kiekviena vaiko raidą skatinanti visuminio ugdymo(si) sritis yra pritaikyta stiprinti ir ugdyti tam tikras vaiko galias, kurios būtinos siekiant visapusiško asmenybės vystymosi per konkrečius vaiko pasiekimus. Mokytojas, siekdamas plėtoti vaiko galias, įvairiose aplinkose (grupėje, lauke, netradicinėje aplinkoje), kuria ugdymo(si) kontekstus: universalus dizaino mokymuisi, žaismės, judraus patirtinio ugdymosi, kultūrinių dialogų, kalbų įvairovės, tyrinėjimo ir gilaus mokymosi, realių ir virtualių aplinkų bei kūrybinių dialogų.

Mokyklos ikimokyklinio ugdymo(si) pagrindas yra visuminis ugdymas(is), universalus dizainas mokymuisi, vaiko žaidimas, patirtinė veikla, skatinanti veikti aplinka bei TB PYP integravimas. Visa tai neatsiejama nuo vaiko galių, ugdymo(si) sričių, pasiekimų ir ugdymo(si) kontekstų.

1 pav. Konceptualus ugdymo modelis: plėtojamos vaiko galios, ugdymo(si) sritys, pasiekimų sritys, IU pagrindas, TB PYP transdisciplininės temos.

IV SKYRIUS

UGDYMO TURINYS, PROCESAS IR APLINKOS

4.1. Ugdymo(si) proceso organizavimo pagrindas

Ikimokyklinio ugdymo(si) pagrindas yra visuminis ugdymas(is), universalus dizainas mokymuisi bei vaiko žaidimas ir patirtinė veikla. Šios kryptys užtikrina harmoningą vaiko asmenybės ugdymą, įtraukų ugdymą ir prasmingą ugdymąsi per patirtį.

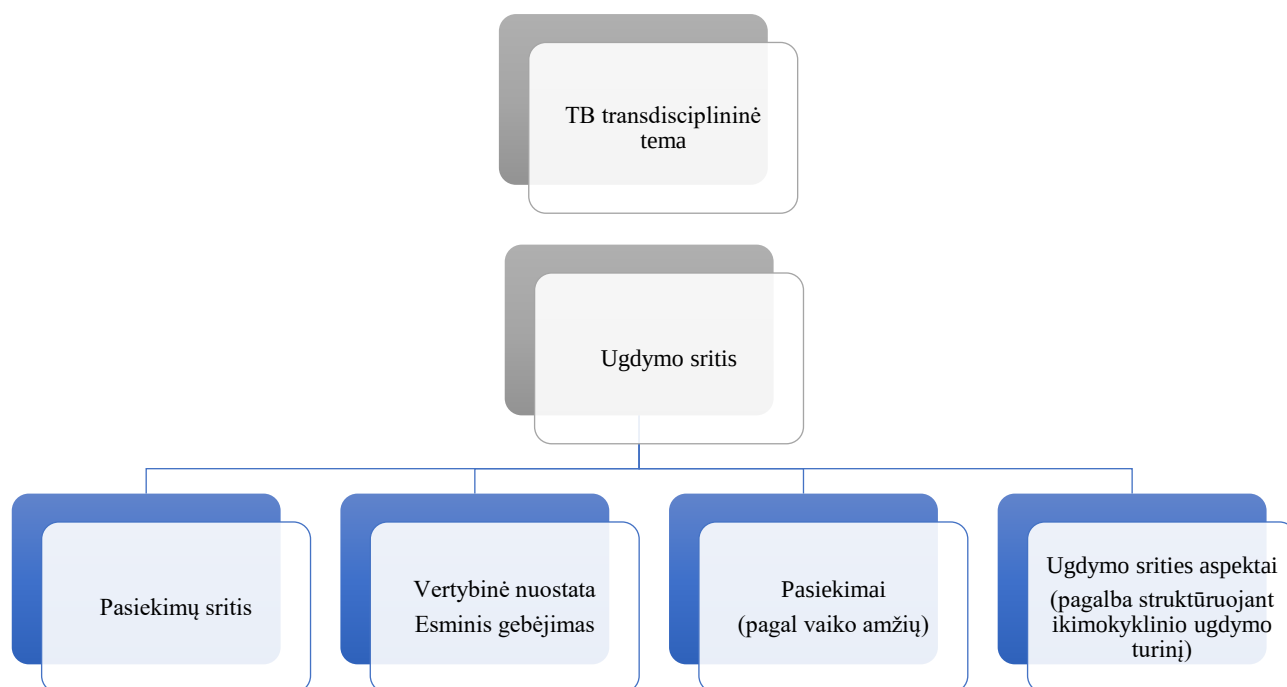
Visuminis ugdymas(is) yra pagrindinė ikimokyklinio ugdymosi kryptis, kuri lemia vaikų emocinių, socialinių, fizinių, pažinimo, kalbos, kūrybos potencinių galių harmoningą plėtojimąsi. Jis užtikrina ugdymosi sričių tarpusavio dermę ir integralų pasaulio suvokimą. Programos ugdymo(si) turinys, apimantis ugdymo sritis, 18-a pasiekimų sričių bei TB PYP transdisciplinines temas, užtikrina integralų ugdymo(si) procesą.

Universalus dizainas mokymuisi yra kiekvieno vaiko sėkmingą ugdymąsi laiduojanti įtraukaus ugdymo organizavimo prieiga. Visavertę įtrauktį užtikrina prigimtinių kiekvieno vaiko ugdymosi skirtumų pripažinimas ir kokybiškai įgyvendinamos esminės ugdymo(si) proceso modeliavimo kryptys. Mokytojai, organizuodami lankstų ugdymą(si), atsižvelgia į vaikų patirtis ir galias, ir planuoja skirtingo lygmens ugdymo rezultatus, būdus jiems pasiekti bei pastoliavimo priemones numatomoms kliūtims įveikti.

Vaiko žaidimas ir patirtinė veikla yra pagrindinės, viena kitą papildančios ugdomosios veiklos. Vaikų žaidimas yra paties vaiko kuriama ir valdoma veikla, kuomet sutelkiamos visos jau įgytos ir plėtojamos galios. Mokytojas dienotvarkėje tikslingai numato laiką vaiko inicijuotam žaidimui ir kuria tam tinkamas aplinkas. Siekiama ugdymo procese išlaikyti dermę tarp vaikų inicijuojamų žaidimų, žaidimų su taisyklėmis ir mokytojo inicijuojamų ugdomųjų ar didaktinių žaidimų.

Patirtinės veiklos yra vaiko ugdymasis darant, veikiant: pajaučiant, stebint, tyrinėjant, eksperimentuojant, modeliuojant, kuriant, komunikuojant, reflektuojant savo patirtis ir atradimus. Mokykloje sukurti ugdymo(si) kontekstai bei parengtos priemonės, skatinančios patirtines veiklas (STEAM priemonės, Miestiečio sodas, Lauko laboratorija, Knygų koridorius ir kt.).

4.2. Ugdymo turinys.

2 pav. Ikimokyklinio ugdymo(si) turinio modelis.

TB PYP transdisciplininė tema susiejama su ugdymo sritimi. Ugdymo(si) sričių turinys skirtas užtikrinti visuminį vaikų ugdymą(si), plėtojant vaikų pasiekimus 18-oje pasiekimų sričių.

Konkrečios ugdymo srities turinys modeliuojamas į pasiekimų sritis. Išskiriamos pasiekimų srities vertybinės nuostatos ir esminiai gebėjimai - pagrindiniai vertybiniai principai ir gebėjimai, kuriuos norima plėtoti.

Ugdymo turinio dalyje „Pasiekimai“ patalpinta aktyvi nuoroda su pasiekimų ūgtimi pagal pasiekimų žingsnius konkrečioje ugdymosi pasiekimų srityje. Vaiko ugdymosi pasiekimai – tai žinios ir supratimas, gebėjimai, vertybinės nuostatos, kurie įgyjami vaikui dalyvaujant įvairiose ugdymosi aplinkose. Vaiko pasiekimų žingsnių siejimas su amžiumi yra sąlyginis. Kiekvienas vaikas yra unikalus, pasižymi jam būdingu raidos tempu, turi skirtingą ugdymosi patirtį, todėl to paties amžiaus vaikų pasiekimai natūraliai gali skirtis.

Ugdymo turinio dalyje „Ugdymo srities aspektai“ yra nuorodos į konkrečios pasiekimų srities aspektus. Tai pagalba mokytojui, struktūruojant ugdymo(si) turinį.

Ugdymo(si) turinys apima visas vaikų amžiaus tarpsnių grupes: 0-3 metai ir 4-6 metai.

TB transdiscip- -lininė tema	Kas mes esame	Kur mes esame vietoje ir laike	Kaip mes išreiškiame save	Kaip veikia pasaulis	Kaip mes organizuojamės	Dalijimasis planeta
Temos aprašymas	Ši tema padeda vaikams suprasti, kas jie yra kaip asmenys ir kaip bendruomenės dalis. Jie tyrinėja: • Fizinę, emocinę, socialinę ir dvasinę sveikatą – kaip rūpintis savo kūnu, jausmais ir santykiais su kitais. • Santykius ir priklausymą grupei – kaip draugystė, šeima ir bendruomenė padeda mums jaustis saugiai ir laimingai. • Mokymąsi ir augimą – kaip mes keičiamės, mokomės naujų dalykų ir tampame geresniais žmonėmis.	Ši tema padeda suprasti mūsų vietą pasaulyje ir istorijoje. Vaikai tyrinėja: • Svarbius istorinius įvykius ir objektus – kaip praeities įvykiai suformavo dabartį. • Bendruomenes, paveldą, kultūrą ir aplinką – kaip skirtingos kultūros ir tradicijos mus veikia. • Kodėl žmonės keliauja ir keičiasi – kaip ir kodėl žmonės juda, prisitaiko prie naujų sąlygų ir keičia pasaulį.	Kaip žmonės dalijasi mintimis ir jausmais: • Įkvėpimas, vaizduotė ir kūrybiškumas – kaip žmonės kuria meną, istorijas, muziką. • Skirtingi bendravimo būdai – kaip kalba, gestai, raštas ir menas padeda suprasti vieni kitus. • Kaip žmonės interpretuoja pasaulį – kaip skirtingi žmonės supranta tuos pačius dalykus skirtingai.	Kaip veikia gamta ir pasaulis aplink mus: • Dėsningumai, ciklai ir sistemos (metų laikai, gyvenimo ciklai, gamtos reiškiniai). • Įvairūs būdai ir priemonės – (moksliniai eksperimentai, technologijos, tradiciniai žinių perdavimo būdai). • Atradimai, kūryba ir naujovės – kaip žmonės kuria naujus dalykus, kaip tai keičia mūsų gyvenimą ir kokias galimybes tai atveria.	Kaip žmonės kuria tvarką savo gyvenime ir bendruomenėse: • Kaip veikia visuomenė ir gamta kartu – kaip žmonės bendrauja tarpusavyje ir su gamta, kaip skirtingos sistemos veikia kartu (pavyzdžiui, šeima, mokykla, miestas, ekosistema). • Darbo, prekybos ir kasdienio gyvenimo būdai – kaip žmonės užsidirba pragyvenimui, keičiasi prekėmis ir paslaugomis, kokių pasekmių tai turi aplinkai ir visuomenei. • Kaip priimami sprendimai ir kaip žmonės bendradarbiauja – kaip žmonės dirba kartu, išsako savo nuomonę ir priima svarbius sprendimus.	Kaip žmonės dalijasi pasaulio ištekliais ir kaip kartu gali rūpintis Žeme: • Gamta ir žmonių poveikį jai – kaip mes naudojame gamtos išteklius ir kokias problemas tai gali sukelti. • Teisės ir atsakomybės – kaip žmonės, gyvūnai ir gamta turi tam tikras teises, ir kaip mes visi esame atsakingi už jų saugojimą. • Kaip spręsti konfliktus ir gyventi harmonijoje – kaip žmonės mokosi dirbti kartu, kad visi galėtų gyventi saugioje ir teisingoje aplinkoje.

Ugdymo sritys	1. Ugdymo(si) sritis „Mūsų sveikata ir gerovė“: fizinis aktyvumas, sveika mityba, kūno švara.	2. Ugdymo(si) sritis „Aš ir bendruomenė“: mūsų praeitis, dabartis, ateitis.	2. Ugdymo(si) sritis „Aš ir bendruomenė“: savo emocijų ir elgesio valdymas.	4. Ugdymo(si) sritis „Tyrinėju ir pažįstu aplinką“ mane supantys daiktai, skaičiavimas ir modeliavimas, matematiniai erdvės tyrinėjimai, skaitmeninių technologijų pasaulis.	1. Ugdymo(si) sritis „Mūsų sveikata ir gerovė“: mano dienos ritmas, aplinkos tvarka, saugaus elgesio įpročiai.	2. Ugdymo(si) sritis „Aš ir bendruomenė“: žmonės ir bendruomenės.
	2. Ugdymo(si) sritis „Aš ir bendruomenė“: kas aš?, aš tarp kitų;		3. Ugdymo(si) sritis „Aš kalbų pasaulyje“: žodinės ir nežodinės kalbos supratimas, kalbinė raiška, kalbų įvairovės suvokimas ir kalbinės tapatybės formavimasis.			4. Ugdymo(si) sritis „Tyrinėju ir pažįstu aplinką“ mane supanti gyvybė,
			5. Ugdymo(si) sritis „Kuriu ir išreiškiu“: žaidimo raiška, muzikos raiška, šokio raiška, dailės raiška, teatro raiška.			

TRANSDISCIPLININĖ TEMA: KAS MES ESAME?

1. Ugdymo(si) sritis „Mūsų sveikata ir gerovė“

PASIEKIMŲ SRITIS	Vertybinė nuostata <i>Esminis gebėjimas</i>	PASIEKIMAI	UGDYMO SRITIES ASPEKTAI
------------------	--	------------	-------------------------

Kasdienio gyvenimo įgūdžiai	Domisi, kas padeda augti sveikam ir saugiam. <i>Esant galimybei renkasi sveikatai palankų maistą, savarankiškai pavalgo, pasirūpina savo kūno švara, prisideda prie aplinkos tvarkos palaikymo, rodo pradinius saugaus elgesio mokykloje įgūdžius, pasako, kaip saugiai elgtis gatvėje, butyje, gamtoje ir su nepažįstamais žmonėmis.</i>	Vaiko pasiekimų ūgtis kasdienio gyvenimo įgūdžių pasiekimų srityje: Nuoroda	Fizinis aktyvumas. Nuoroda Sveika mityba. Nuoroda Kūno švara. Nuoroda
Fizinis aktyvumas	Noriai juda, mėgsta judrią veiklą ir žaidimus. <i>Tiksliai ir koordinuotai šliaužia, ropoja, eina, bėga, lipa, išlaiko pusiausvyrą judėdamas, meta, gaudo ir spiria kamuolį, spontaniškai ir tikslingai atlieka kasdienes veiksmus, kuriems būtina akių ir rankos koordinacija bei išlavėjusi smulkioji motorika, derina judesius poroje, grupėje šokdamas ar žaisdamas.</i>	Vaiko pasiekimų ūgtis fizinio aktyvumo pasiekimų srityje: Nuoroda	
Santykiai su suaugusiais ir bendraamžiais	Nusiteikęs geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti su suaugusiaisiais ir bendraamžiais. <i>Pasitiki mokytojais, juos gerbia, ramiai jaučiasi su jais kasdienėje ir neįprastoje aplinkoje, iš jų mokosi, drąsiai dalinasi savo mintimis, žino, kaip elgtis su nepažįstamais suaugusiaisiais. Geranoriškai elgiasi su bendraamžiais, natūraliai priima kitų skirtumus, draugauja bent su vienu vaiku, supranta savo žodžių ir veiksmų pasekmes sau ir kitiems.</i>	Vaiko pasiekimų ūgtis santykių su suaugusiaisiais ir bendraamžiais pasiekimų srityje: Nuoroda	
2. Ugdymo(si) sritis „Aš ir bendruomenė“			
PASIEKIMŲ SRITIS	VERTYBINĖ NUOSTATA <i>ESMINIS GEBĖJIMAS</i>	PASIEKIMAI	UGDYMO SRITIES ASPEKTAI
Savivoka ir savigarba	Pasitiki savimi ir savo gebėjimais, gerbia save ir kitus. <i>Pažįsta savo kūną, pasako, kad yra berniukas (mergaitė), supranta savo augimą ir gebėjimų tobulėjimą, prisistato kitam, komentuoja, kuo domisi, kas patinka (nepatinka), supranta ir gina savo bei kitų</i>	Vaiko pasiekimų ūgtis savivokos ir savigarbos pasiekimų srityje: Nuoroda	Kas aš? Nuoroda Aš tarp kitų. Nuoroda

	<i>teises būti ir žaisti kartu, priskiria save savo šeimai, grupei, mokyklos bendruomenei, žino savo tautybę, tėvynę.</i>		
Savireguliacija ir kontrolė	Nusiteikęs valdyti dėmesį, emocijų raišką ir elgesį. <i>Sutelkia dėmesį ir pastangas veiklai, dažniausiai laikosi tvarkos ir susitarimų, bendraudamas su kitais elgiasi mandagiai, stengiasi kontroliuoti savo žodžius ir veiksmus, įsiaudrinęs geba nusiraminti.</i>	Vaiko pasiekimų ūgtis savireguliacijos ir kontrolės pasiekimų srityje: Nuoroda	
Santykiai su suaugusiais ir bendraamžiais	Nusiteikęs geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti su suaugusiais ir bendraamžiais. <i>Pasitiki mokytojais, juos gerbia, ramiai jaučiasi su jais kasdienėje ir neįprastoje aplinkoje, iš jų mokosi, drąsiai dalinasi savo mintimis, žino, kaip elgtis su nepažįstamais suaugusiais. Geranoriškai elgiasi su bendraamžiais, natūraliai priima kitų skirtumus, draugauja bent su vienu vaiku, supranta savo žodžių ir veiksmų pasekmes sau ir kitiems.</i>	Vaiko pasiekimų ūgtis santykių su suaugusiais ir bendraamžiais pasiekimų srityje: Nuoroda	
Aplinkos pažinimas	Nori pažinti ir suprasti aplinkinį pasaulį, džiaugiasi sužinojęs ką nors nauja. <i>Pažįsta jam suprantamus socialinius, kultūrinius ir gamtos objektus bei reiškinius, juos įvardija ir apibūdina, žinojimą pritaikydamas žaidimuose ir kitose veiklose.</i>	Vaiko pasiekimų ūgtis aplinkos pažinimo pasiekimų srityje: Nuoroda	
Tyrinėjimas	Domisi viskuo, kas vyksta aplinkui, noriai stebi, bando ir samprotauja. <i>Aktyviai tyrinėja save, socialinę, kultūrinę ir gamtinę aplinką, įvaldo tyrinėjimo būdus (stebėjimą, eksperimentavimą, klausinėjimą), samprotauja apie tai, ką pastebėjo, atrado, pajuto, patyrė.</i>	Vaiko pasiekimų ūgtis tyrinėjimo pasiekimų srityje: Nuoroda	

TRANSDISCIPLININĖ TEMA: KAS MES ESAME VIETOJE IR LAIKE?

2. Ugdymo(si) sritis „Aš ir bendruomenė“

PASIEKIMŲ SRITIS	VERTYBINĖ NUOSTATA ESMINIS GEBĖJIMAS	PASIEKIMAI	UGDYMO SRITIES ASPEKTAI
Aplinkos pažinimas	Nori pažinti ir suprasti aplinkinį pasaulį, džiaugiasi sužinojęs ką nors nauja. <i>Pažįsta jam suprantamus socialinius, kultūrinius ir gamtos objektus bei reiškinius, juos įvardija ir apibūdina, žinojimą pritaikydamas žaidimuose ir kitose veiklose.</i>	Vaiko pasiekimų ūgtis aplinkos pažinimo pasiekimų srityje: Nuoroda	Mūsų praeitis, dabartis, ateitis. Nuoroda
Tyrinėjimas	Domisi viskuo, kas vyksta aplinkui, noriai stebi, bando ir samprotauja. <i>Aktyviai tyrinėja save, socialinę, kultūrinę ir gamtinę aplinką, įvaldo tyrinėjimo būdus (stebėjimą, eksperimentavimą, klausinėjimą), samprotauja apie tai, ką pastebėjo, atrado, pajuto, patyrė.</i>	Vaiko pasiekimų ūgtis tyrinėjimo pasiekimų srityje: Nuoroda	

TRANSDISCIPLININĖ TEMA: KAIP MES IŠREIŠKIAME SAVE?

2. Ugdymo(si) sritis „Aš ir bendruomenė“.

PASIEKIMŲ SRITIS	VERTYBINĖ NUOSTATA ESMINIS GEBĖJIMAS	PASIEKIMAI	UGDYMO SRITIES ASPEKTAI
Savivoka ir savigarba	Pasitiki savimi ir savo gebėjimais, gerbia save ir kitus. <i>Pažįsta savo kūną, pasako, kad yra berniukas (mergaitė), supranta savo augimą ir gebėjimų tobulėjimą, prisistato kitam, komentuoja, kuo domisi, kas patinka (nepatinka), supranta ir gina savo bei kitų teises būti ir žaisti kartu, priskiria save savo šeimai, grupei,</i>	Vaiko pasiekimų ūgtis savivokos ir savigarbos pasiekimų srityje: Nuoroda	Savo emocijų ir elgesio valdymas. Nuoroda

	<i>mokyklos bendruomenei, žino savo tautybę, tėvynę.</i>		
Savireguliacija ir kontrolė	Nusiteikęs valdyti dėmesį, emocijų raišką ir elgesį. <i>Sutelkia dėmesį ir pastangas veiklai, dažniausiai laikosi tvarkos ir susitarimų, bendraudamas su kitais elgiasi mandagiai, stengiasi kontroliuoti savo žodžius ir veiksmus, įsiaudrinęs geba nusiraminti.</i>	Vaiko pasiekimų ūgtis savireguliacijos ir kontrolės pasiekimų srityje: Nuoroda	
Santykiai su suaugusiais ir bendraamžiais	Nusiteikęs geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti su suaugusiaisiais ir bendraamžiais. <i>Pasitiki mokytojais, juos gerbia, ramiai jaučiasi su jais kasdienėje ir neįprastoje aplinkoje, iš jų mokosi, drąsiai dalinasi savo mintimis, žino, kaip elgtis su nepažįstamais suaugusiaisiais. Geranoriškai elgiasi su bendraamžiais, natūraliai priima kitų skirtumus, draugauja bent su vienu vaiku, supranta savo žodžių ir veiksmų pasekmes sau ir kitiems.</i>	Vaiko pasiekimų ūgtis santykių su suaugusiaisiais ir bendraamžiais pasiekimų srityje: Nuoroda	
3. Ugdymo(si) sritis „Aš kalbų pasaulyje“.			
PASIEKIMŲ SRITIS	VERTYBINĖ NUOSTATA <i>ESMINIS GEBĖJIMAS</i>	PASIEKIMAI	UGDYMO SRITIES ASPEKTAI
Kalbų supratimas	Domisi žodiniais ir nežodiniais komunikavimo būdais, yra nusiteikęs išklausyti ir suprasti kitą. <i>Klausosi ir supranta kitų kalbėjimą, įvairiomis formomis, būdais ir priemonėmis perteikiamas prasmės, amžių atitinkančius įvairaus pobūdžio tekstus.</i>	Vaiko pasiekimų ūgtis kalbų supratimo pasiekimų srityje: Nuoroda	Žodinės ir nežodinės kalbos supratimas. Nuoroda Kalbinė raiška. Nuoroda
Kalbinė raiška	Nusiteikęs kalbą ir kitomis komunikavimo priemonėmis bendrauti su kitais, išreikšti savo patirtį, jausmus, mintis ir emocijas.	Vaiko pasiekimų ūgtis kalbinės raiškos pasiekimų srityje: Nuoroda	Kalbų įvairovės suvokimas. Nuoroda

	<i>Naudodamas žodines ir nežodines raiškos priemones, dalinasi savo patirtimi, jausmais, mintimis, įsitraukia į pokalbį ir jį plėtoja, pasakoja, atpasakoja ir kuria paprastas istorijas, kopijuoja aplinkoje matomus žodžius, parašo savo vardą.</i>		Kalbinės tapatybės formavimasis. Nuoroda
Santykiai su suaugusiais ir bendraamžiais	Nusiteikęs geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti su suaugusiais ir bendraamžiais. <i>Pasitiki mokytojais, juos gerbia, ramiai jaučiasi su jais kasdienėje ir neįprastoje aplinkoje, iš jų mokosi, drąsiai dalinasi savo mintimis, žino, kaip elgtis su nepažįstamais suaugusiais. Geranoriškai elgiasi su bendraamžiais, natūraliai priima kitų skirtumus, draugauja bent su vienu vaiku, supranta savo žodžių ir veiksmų pasekmes sau ir kitiems.</i>	Vaiko pasiekimų ūgtis santykių su suaugusiais ir bendraamžiais pasiekimų srityje: Nuoroda	

5. Ugdymo(si) sritis „Kuriu ir išreiškiu“.

PASIEKIMŲ SRITIS	VERTYBINĖ NUOSTATA ESMINIS GEBĖJIMAS	PASIEKIMAI	UGDYMO SRITIES ASPEKTAI
Estetinis suvokimas	Domisi, gėrissi, grožisi gamtine ir kultūrine aplinka. <i>Atpažįsta įvairius gamtinės ir kultūrinės aplinkos reiškinius, reaguoja į juos, jaučia, suvokia ir, remdamasis savo supratimu, aptaria estetinius jų ypatumus, dalinasi asmeninėmis estetinėmis patirtimis, džiaugiasi savo ir kitų kūryba.</i>	Vaiko pasiekimų ūgtis estetinio suvokimo pasiekimų srityje. Nuoroda	Žaidimo raiška. Nuoroda Muzikos raiška. Nuoroda Šokio raiška. Nuoroda Dailės raiška. Nuoroda
Gebėjimas žaisti	Nusiteikęs kartu su kitais vaikais plėtoti žaidimus, kurdamas vaikų žaidimo kultūrą. <i>Individualiai ir drauge su kitais žaidžia ir pats kuria įvairius žaidimus: režisūrinius, vaidmenų ir žaidimus su taisyklėmis, moka laikytis skirtingų žaidimų taisyklių.</i>	Vaiko pasiekimų ūgtis gebėjimo žaisti pasiekimų srityje: Nuoroda	

Kūrybiškumas	Nusiteikęs drąsiai kurti ir autentiškai išreikšti save, noriai tyrinėti naujas idėjas. <i>Pasitelkia patirtį ir vaizduotę, tyrinėja savo ir kitų idėjas, randa būdų ir priemonių parodyti originalumą ir išradingumą įgyvendindamas kūrybinius sumanymus, aptaria tai su kitais.</i>	Vaiko pasiekimų ūgtis kūrybiškumo pasiekimų srityje: Nuoroda	Teatro raiška. Nuoroda
Meninė raiška	Domisi menų kalbomis, jaučia meninės raiškos džiaugsmą. <i>Pagal savo išgales tyrinėja menų kalbas, spontaniškai ir tiksliai išreiškia emocijas, išpūdžius, mintis, idėjas jau įvaldytomis meninės raiškos priemonėmis, atpažįsta savo meninius pomėgius, vartoja paprasčiausias jam žinomas ir suprantamas meninės sąvokas savo patirčiai išreikšti.</i>	Vaiko pasiekimų ūgtis meninės raiškos pasiekimų srityje: Dailė. Nuoroda	
Emocijų suvokimas ir raiška	Domisi savo ir kitų emocijomis bei jausmais. <i>Atpažįsta, atliepia, įvardija, aptaria savo ir kitų emocijas ar jausmus, jų priežastis, įprastose ramiose situacijose emocijas ir jausmus išreiškia tinkamais, kitiems priimtinais būdais, žodžiais ir elgesiu atliepia kito jausmus.</i>	Vaiko pasiekimų ūgtis emocijų suvokimo ir raiškos pasiekimų srityje: Nuoroda	

TRANSDISCIPLININĖ TEMA: KAIP VEIKIA PASAULIS?

4. Ugdymo(si) sritis „Tyrinėju ir pažįstu aplinką“

PASIEKIMŲ SRITIS	VERTYBINĖ NUOSTATA ESMINIS GEBĖJIMAS	PASIEKIMAI	UGDYMO SRITIES ASPEKTAI
Mokėjimas mokytis	Noriai mokosi, džiaugiasi tuo, ką išmoko. <i>Geba mokytis ir pradeda valdyti savo mokymosi veiklą, smalsauja, įsitraukia į savo sumanytas ir kitų pasiūlytas veiklas, aktyviai siekia tikslo, stebi, apmąsto ir koreguoja savo veiklos procesą bei rezultatus.</i>	Vaiko pasiekimų ūgtis mokėjimo mokytis pasiekimų srityje: Nuoroda	Mane supantys daiktai. Nuoroda Skaičiavimas ir modeliavimas. Nuoroda

Skaitmeninis sumanumas	Nusiteikęs pažinti, išbandyti ir saugiai naudoti aplinkoje esančias skaitmenines technologijas. <i>Geba pažinti ir naudoti lengvai valdomas skaitmenines priemones, kurti elementarų skaitmeninį turinį, sudaryti kelių vienas po kito einančių veiksmų programas.</i>	Vaiko pasiekimų ūgtis skaitmeninio sumanumo pasiekimų srityje: Nuoroda	Matematiniai erdvės tyrinėjimai. Nuoroda Skaitmeninių technologijų pasaulis. Nuoroda
Matematinis mąstymas	Nusiteikęs pažinti pasaulį jam suprantamais matematiniais būdais. <i>Atranda skaičių ir figūrų pasaulį, plėtoja supratimą ir kalbą apie skaičiavimo ir matavimo būdus, jų taikymą aplinkai pažinti, problemoms spręsti, geba išreikšti pastebėjimus apie objektų kiekį, formą, dydį, sekas, vietą ir judėjimo kryptį.</i>	Vaiko pasiekimų ūgtis matematinio mąstymo pasiekimų srityje: Nuoroda	
Aplinkos pažinimas	Nori pažinti ir suprasti aplinkinį pasaulį, džiaugiasi sužinojęs ką nors nauja. <i>Pažįsta jam suprantamus socialinius, kultūrinius ir gamtos objektus bei reiškinius, juos įvardija ir apibūdina, žinojimą pritaikydamas žaidimuose ir kitose veiklose.</i>	Vaiko pasiekimų ūgtis aplinkos pažinimo pasiekimų srityje: Nuoroda	
Tyrinėjimas	Domisi viskuo, kas vyksta aplinkui, noriai stebi, bando ir samprotauja. <i>Aktyviai tyrinėja save, socialinę, kultūrinę ir gamtinę aplinką, įvaldo tyrinėjimo būdus (stebėjimą, eksperimentavimą, klausinėjimą), samprotauja apie tai, ką pastebėjo, atrado, pajuto, patyrė.</i>	Vaiko pasiekimų ūgtis tyrinėjimo pasiekimų srityje: Nuoroda	
Problemų sprendimas	Nusiteikęs priimti iššūkius ir spręsti problemas. <i>Geba atpažinti ir įvardyti iššūkį, problemą, kliūtį, savarankiškai ir drauge su kitais ieško iššūkio įveikos, problemos sprendimo būdų, apsvarsto ir pasirenka tinkamus konkrečiai situacijai, įvertina priimtų sprendimų pasekmes.</i>	Vaiko pasiekimų ūgtis problemų sprendimo pasiekimų srityje: Nuoroda	

TRANSDISCIPLININĖ TEMA: KAIP MES ORGANIZUOJAMĖS?

1. Ugdymo(si) sritis „Mūsų sveikata ir gerovė“.

PASIEKIMŲ SRITIS	VERTYBINĖ NUOSTATA ESMINIS GEBĖJIMAS	PASIEKIMAI	UGDYMO SRITIES ASPEKTAI
Kasdienio gyvenimo įgūdžiai	Domisi, kas padeda augti sveikam ir saugiam. <i>Esant galimybei renkasi sveikatai palankų maistą, savarankiškai pavalgo, pasirūpina savo kūno švara, prisideda prie aplinkos tvarkos palaikymo, rodo pradinius saugaus elgesio mokykloje įgūdžius, pasako, kaip saugiai elgtis gatvėje, buityje, gamtoje ir su nepažįstamais žmonėmis.</i>	Vaiko pasiekimų ūgtis kasdienio gyvenimo įgūdžių pasiekimų srityje: Nuoroda	Mano dienos ritmas. Nuoroda Aplinkos tvarka. Nuoroda Saugaus elgesio įpročiai. Nuoroda
Fizinis aktyvumas	Noriai juda, mėgsta judrią veiklą ir žaidimus. <i>Tiksliai ir koordinuotai šliaužia, ropoja, eina, bėga, lipa, išlaiko pusiausvyrą judėdamas, meta, gaudo ir spiria kamuolį, spontaniškai ir tiksliai atlieka kasdienes veiksmus, kuriems būtina akių ir rankos koordinacija bei išlavėjusi smulkioji motorika, derina judesius poroje, grupėje šokdamas ar žaisdamas.</i>	Vaiko pasiekimų ūgtis fizinio aktyvumo pasiekimų srityje: Nuoroda	
Santykiai su suaugusiais ir bendraamžiais	Nusiteikęs geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti su suaugusiais ir bendraamžiais. <i>Pasitiki mokytojais, juos gerbia, ramiai jaučiasi su jais kasdienėje ir neįprastoje aplinkoje, iš jų mokosi, drąsiai dalinasi savo mintimis, žino, kaip elgtis su nepažįstamais suaugusiais. Geranoriškai elgiasi su bendraamžiais, natūraliai priima kitų skirtumus, draugauja bent su vienu vaiku, supranta savo žodžių ir veiksmų pasekmes sau ir kitiems.</i>	Vaiko pasiekimų ūgtis santykių su suaugusiais ir bendraamžiais pasiekimų srityje: Nuoroda	

TRANSDISCIPLININĖ TEMA: DALIJIMASIS PLANETA

2. Ugdymo(si) sritis „Aš ir bendruomenė“.

PASIEKIMŲ SRITIS	VERTYBINĖ NUOSTATA ESMINIS GEBĖJIMAS	PASIEKIMAI	UGDYMO SRITIES ASPEKTAI
Santykiai su suaugusiais ir bendraamžiais	Nusiteikęs geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti su suaugusiais ir bendraamžiais. <i>Pasitiki mokytojais, juos gerbia, ramiai jaučiasi su jais kasdienėje ir neįprastoje aplinkoje, iš jų mokosi, drąsiai dalinasi savo mintimis, žino, kaip elgtis su nepažįstamais suaugusiais. Geranoriškai elgiasi su bendraamžiais, natūraliai priima kitų skirtumus, draugauja bent su vienu vaiku, supranta savo žodžių ir veiksmų pasekmes sau ir kitiems.</i>	Vaiko pasiekimų ūgtis santykių su suaugusiais ir bendraamžiais pasiekimų srityje: Nuoroda	Žmonės ir bendruomenės. Nuoroda
Aplinkos pažinimas	Nori pažinti ir suprasti aplinkinį pasaulį, džiaugiasi sužinojęs ką nors nauja. <i>Pažįsta jam suprantamus socialinius, kultūrinius ir gamtos objektus bei reiškinius, juos įvardija ir apibūdina, žinojimą pritaikydamas žaidimuose ir kitose veiklose.</i>	Vaiko pasiekimų ūgtis aplinkos pažinimo pasiekimų srityje: Nuoroda	
Tyrinėjimas	Domisi viskuo, kas vyksta aplinkui, noriai stebi, bando ir samprotauja. <i>Aktyviai tyrinėja save, socialinę, kultūrinę ir gamtinę aplinką, įvaldo tyrinėjimo būdus (stebėjimą, eksperimentavimą, klausinėjimą), samprotauja apie tai, ką pastebėjo, atrado, pajuto, patyrė.</i>	Vaiko pasiekimų ūgtis tyrinėjimo pasiekimų srityje: Nuoroda	

4. Ugdymo(si) sritis „Tyrinėjū ir pažįstu aplinką“

PASIEKIMŲ SRITIS	VERTYBINĖ NUOSTATA <i>ESMINIS GEBĖJIMAS</i>	PASIEKIMAI	UGDYMO SRITIES ASPEKTAI
Tyrinėjimas	Domisi viskuo, kas vyksta aplinkui, noriai stebi, bando ir samprotauja. <i>Aktyviai tyrinėja save, socialinę, kultūrinę ir gamtinę aplinką, įvaldo tyrinėjimo būdus (stebėjimą, eksperimentavimą, klausinėjimą), samprotauja apie tai, ką pastebėjo, atrado, pajuto, patyrė.</i>	Vaiko pasiekimų ūgtis tyrinėjimo pasiekimų srityje: Nuoroda	Mane supanti gyvybė. Nuoroda
Problemų sprendimas	Nusiteikęs priimti iššūkius ir spręsti problemas. <i>Geba atpažinti ir įvardyti iššūkį, problemą, kliūtį, savarankiškai ir drauge su kitais ieško iššūkio įveikos, problemos sprendimo būdų, apsvarsto ir pasirenka tinkamus konkrečiai situacijai, įvertina priimtų sprendimų pasekmes.</i>	Vaiko pasiekimų ūgtis problemų sprendimo pasiekimų srityje: Nuoroda	
Aplinkos pažinimas	Nori pažinti ir suprasti aplinkinį pasaulį, džiaugiasi sužinojęs ką nors nauja. <i>Pažįsta jam suprantamus socialinius, kultūrinius ir gamtos objektus bei reiškinius, juos įvardija ir apibūdina, žinojimą pritaikydamas žaidimuose ir kitose veiklose.</i>	Vaiko pasiekimų ūgtis aplinkos pažinimo pasiekimų srityje: Nuoroda	

4.3. Pedagoginės strategijos ir ugdymo(si) organizavimo formos

Ikimokyklinio amžiaus vaiko raida pasižymi išskirtiniais bruožais, į kuriuos būtina atsižvelgti planuojant ugdymo strategijas:

1) vaiko raida yra kūrybinio pobūdžio, todėl labai svarbus nuolatinis vaiko patirties turtinimas, kuris leistų jam plėtoti ir stiprinti savo kūrybingumą;

2) vaiko raida pasižymi netolygumu, kuris lemia tai, kad vaiko psichikos raida nebūtinai sutampa su jo biologiniu amžiumi, todėl to paties amžiaus vaikų psichikos raida gali būti skirtinga. Mokytojas, dirbdamas net ir to paties amžiaus vaikų grupėje, turi taikyti skirtingas (individualizuotas) ugdymo strategijas (Ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programas vykdančių mokyklų veiklos kokybės įsivertinimo metodika, 2021).

Ugdymo strategijų sritis matuojama 3 rodikliais:

1. *Ugdymo strategijos, padedančios vaiko asmenybinei raidai* - mokytojo taikomos kasdienės vaikams įprastos veiklos padeda ugdyti vaikų savireguliaciją ir savarankiškumą; mokytojas vadovaujasi dialogiško bendravimo principu; vaikai turi galimybių rinktis ir priimti sprendimus; sudaromos sąlygos vaikams patirti savo priimtų sprendimų pasekmes; modeliuojamos ir taikomos strategijos, skatinančios prasmingą vaikų bendradarbiavimą ir tarpusavio paramą.

2. *Ugdymo strategijos, skatinančios vaiko mokymosi procesą* - mokytojas naudoja ugdymo strategijas, kurios holistiškai aprėpia visas vaikų ugdymosi sritis; siūlo veiklas, kurios skatina vaikų susidomėjimą ir kelia jiems naujų iššūkių; žadina kūrybingumą, tyrinėjimą, eksperimentavimą, padeda savarankiškai ieškoti atsakymų, spręsti problemas; vertina vaikų įsitraukimo į ugdymosi procesą lygį ir prireikus tinkamai pritaiko veiklas, siekdamas, kad visi vaikai aktyviai dalyvautų ugdymosi procese ir pasiektų pažangą; taip integruoja ugdymosi patirtis, kad vaikai aktyviai matytų ryšius tarp išminktų sąvokų ir jų kasdienės patirties ir gebėtų įgytas žinias pritaikyti realiose situacijose.

3. *Ugdymo strategijos, palaikančios žaidimą, kaip pagrindinę vaiko veiklą* - mokytojas žaidimą vertina kaip ugdymo(si), tyrinėjimų, atradimų, įsitraukimo ir džiaugsmo šaltinį; taiko strategijas, skatinančias vaikų amžiui ir raidos etapui tinkamą žaidybinių patirtį; reikalui esant įsitraukia į vaikų žaidimus; palaiko žaidimų įvairovę grupėje (pagal amžių, pomėgius, situaciją).

Prioritetas Programoje teikiamas žaidimo pedagogikai, nes ji yra pagrindinė ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymo(si) forma.

Ugdymo(si) procese taikomos įvairios vaikų raidą atitinkančios ir vaiko ugdymąsi skatinančios inovatyvios ugdymo(si) organizavimo formos: ilgalaikiai ir trumpalaikiai projektai, edukacinės išvykos, skaitymo valandėlės, patirtinis ugdymas(is) įvairiose erdvėse, tyrinėjimų ir kūrybinės dirbtuvėlės, STEAM veiklos, įvairios kūrybinės improvizacijos, skaitmeninių technologijų integravimas ir t.t. Sprendimai priimami kartu su vaikais, vaikų tarpusavio dialoguose ir dialoguose su suaugusiais.

4.4. Vaikų ugdymo(si) kontekstai

Vaikų ugdymo(si) kontekstas – tai aplinka, sąlygos ir situacijos, kuriose vyksta vaikų ugdymasis. Jis apima tiek fizinę erdvę (Mokyklos vidaus ir lauko aplinkas, gamtines ir kultūrines erdves), tiek socialinius bei emocinius santykius, kurie skatina vaikų tyrinėjimą, kūrybiškumą ir aktyvų mokymąsi.

Kuriant ugdymo(si) kontekstus dėmesio centre yra vaikams aktuali, dėmesį patraukianti, skatinanti veikti, vaikų iniciatyvoms atvira, estetiškai patraukli aplinka. Kontekstams būdinga kryptinga vaikų veiklą inicijuojanti idėja ar iššūkis, mokytojui tikslingai parenkant ir tam tikru būdu išdėliojant priemones, sukuriančias netikėtumo momentą. Kontekstai skatina autentiškus vaikų sumanymus, palaiko ilgalaikį domėjimąsi ir gilina supratimą. Tame pačiame ugdymosi kontekste vaikai turi galimybę veikti ir save išreikšti skirtingai.

Ugdymo(si) kontekstuose, būdami vaikų elgesio ir veiklos modeliu, mokytojai pagal situaciją lanksčiai keičia savo vaidmenis, tapdami vaiko padėjėjais, tyrinėtojais, kūrėjais, besimokančiais. Mokykloje numatytos sąlygos ir ištekliai kurti skirtingus kontekstus, atliepiančius skirtingus vaikų interesus bei pasiekimų lygį.

3 pav. Ugdymo(si) kontekstai.

- *Universalaus dizaino mokymuisi kontekstas* – tai lanksti, visiems vaikams prieinama ugdymo(si) aplinka ir veiksmingas procesas, kuriame, nepriklausomai nuo amžiaus, socialinių, kultūrinių, lingvistinių, sveikatos skirtumų, visiems vaikams sudaromos sąlygos žaisti, patirti ir ugdytis. Galimybė pasirinkti veiklas ir priemones, siekiant numatyto rezultato, skatina turėti savo ketinimą, idėjų, sumanymų, jų kryptingai ieškoti ir pamažu suprasti savo žaidimo ar mokymosi būdus. Vaikai, turintys specialiųjų ugdymosi poreikių, jaučiasi lygiaverčiais dalyviais, visi kartu mokosi vieni kitus pažinti ir veikti žmonių įvairovėje. Universalaus dizaino mokymosi principai integruojami kuriant kitus kontekstus.

- *Žaismės konteksto paskirtis* – palaikyti kasdienių veiklų žaislingumą, kuriant džiaugsmo bei nuostabos tyrinėjant, išbandant, eksperimentuojant, dalinantis potyrius.

Palaikomi netikėti vaikų būdai suprasti, tyrinėti, improvizuoti, priimamos „neteisingos“ jų teorijos apie pasaulį, įkvepiančios pratęsti „tiesos“ paieškas. Mokytojas jautriai pastebi žaismę vaikams veikiant, ją atliepia, pratęsia, kokybiškai papildo ir įtraukia kitus vaikus.

- *Judraus patirtinio ugdymosi konteksto paskirtis* – skatinti vaikų judėjimo džiaugsmą ir kasdienį judrumą, didinti judraus mokymosi galimybes. Įdomias, prasmingas ugdymosi situacijas kuria vidaus ir lauko aplinkos.

- *Kultūrinių dialogų kontekstas* – kai vaikai Mokykloje dalyvauja daugialypiuose kultūriniuose kontekstuose, kurių paskirtis – padėti kiekvienam kurti savo individualų tapatumą, tuo pačiu metu dalyvaujant tiek vaikų subkultūros, tiek artimiausios ir tolimesnių aplinkų kultūrų kūrimu. Mokyklos aplinka yra erdvė nuolatinėms socialinėms ir kultūrinėms sąveikoms bei reiškiniams patirti, pažįstant šeimos, Mokyklos grupės, kaimynystės, regiono, etninės grupės ir šalies bei globalaus pasaulio kultūrinius ypatumus ir vertybes.

- *Kalbų įvairovės konteksto paskirtis* – kurti ir palaikyti aplinkos sąlygas, palankias rasti ir plėtoti skirtingiems vaikų komunikavimo būdams, įvairiai žodinei ir nežodinei raiškai, kalbų pažinimui, teigiamoms nuostatoms, susijusioms su kalbų ir jos formų įvairove. Kuriant kontekstą pasinaudojama Mokykloje ar grupėje esama kalbų įvairove, socialinių tinklų ir skaitmeninių technologijų teikiamomis galimybėmis, kalbų pasaulio pažinimą papildančiomis ir kalbą ugdančiomis vaizdinėmis ir garsinėmis priemonėmis, taip pat kasdienėmis komunikacinėmis situacijomis, kylančiomis vidaus ir lauko aplinkose.

- *Tyrinėjimo ir gilaus mokymosi konteksto paskirtis* – atliepti prigimtinių vaikų smalsumą, įtraukti juos į aplinkos tyrinėjimą, skatinantį giliau suprasti aplinkos objektus, reiškinius ir jų ryšius, atrasti įvairius pažinimo ir mokymosi būdus. Kuriamas kontekstas kupinas žaismės, atviras iššūkiams, jame daug laisvės vaiko spėliojimams, atsakymų į savo keliamus klausimus paieškomis, tyrinėjimu grindžiamiems sprendimams. Sukurtos vidaus ir lauko edukacinės erdvės, lauko tyrinėjimo laboratorijos, kuriose yra tyrinėjimo objektų, priemonių ir medžiagų, STEAM veiklų, vaikų stebinių fiksavimo priemonių – tai padeda vaikams įsitraukti į ilgalaikius stebėjimus, patirti aplinkos objektų ir reiškinių įvairovę.

- *Realijų ir virtualių aplinkų konteksto paskirtis* – papildyti ir praplėsti realybės kontekstus alternatyviomis skaitmeninėmis galimybėmis patirti ir pažinti, plėtoti vaikų skaitmeninį sumanumą, informatinį mąstymą. Kuriami realios ir virtualios aplinkos sąveikomis grindžiami kontekstai, aplinkas saikingai ir saugiai papildant skaitmeninėmis priemonėmis bei įranga, prioritetą teikiant patirtiniam realijų objektų ir reiškinių tyrinėjimui, kūrybiškumui, socialinėms sąveikoms.

- *Kūrybinių dialogų kontekstas* – modeliuojant kūrybinių dialogų kontekstą kuriama vaizduotė, smalsumą, nuostabą kelianti aplinka, akcentuojanti patį kūrybos procesą. Vaikai patiria kūrybos laisvę, išgyvena netikėtumą, kūrybos džiaugsmą ir pasididžiavimą įveikus kūrybinius iššūkius. Dinamišką kūrybos procesą palaiko mokytojas kūrėjas, sudarantis sąlygas vaikui laisvai, spontaniškai veikti.

4.5. Bendravimas ir bendradarbiavimas su šeima

Šeimos ir Mokyklos bendradarbiavimas yra pagrįstas abipuse pagarba, pasitikėjimu ir lygiaverte partneryste. Sprendimai dėl vaikų ugdymo(si) priimami bendraujant, tariantis ir konsultuojantis su šeimomis.

Mokykloje sukurtos lanksčios sąlygos, padedančios vaikams ir jų šeimoms sklandžiai adaptuotis ugdymo procese. Kasmet organizuojami susirinkimai naujai Mokyklą pradėsiantiems lankyti vaikų tėvams, kuriuose dalyvauja administracija, švietimo pagalbos specialistai, mokytojai. Adaptacijos laikotarpiu tėvams sudaromos sąlygos tam tikrą laiką būti grupėse ar lauko erdvėse su savo vaiku. Tėvai konsultuojami vaikų adaptacijos klausimais.

Šeimos įtraukiamos į diskusijas ir sprendimų priėmimą dėl vaikų ugdymo(si) pasiekimų, proceso ir aplinkų kūrimo. Aptariami ir suderinami tėvų ir mokytojų vaiko ugdymosi lūkesčiai, perspektyvos. Vyksta reguliarius grįžtamasis ryšys - tėvai sistemingai supažindinami su vaiko veiklomis, pasiekimais ir pažanga. Tėvai įtraukiami į Mokyklos veiklos kokybės įsivertinimą.

Mokytojai ir švietimo pagalbos specialistai sistemingai bendradarbiauja su tėvais, konsultuoja juos apie vaiko ugdymosi poreikius bei rekomenduoja veiksmingus ugdymo(si) metodus. Esant poreikiui, tėvai skatinami bendradarbiauti su Vaiko gerovės komisija.

4.6. Parama vaikų ugdymui(si), mokytojams ir šeimoms

Paramos sistema vaikų ugdymui(si), mokytojams ir šeimoms grindžiama bendradarbiavimu ir prevenciniais veiksmais, siekiant užtikrinti visų vaikų sėkmingą įsitraukimą į ugdymosi procesą.

Paramos teikimo kryptys:

Mokytojai veikia iš anksto numatydami galimas kliūtis konkretiems vaikams dalyvauti bendrai planuojamoje veikloje, kliūčių prevencijai iš anksto parinkdami vaikų ugdymosi poreikius atitinkančias priemones ir būdus, kad pašalintų atskirties tikimybę. Vaiko gerovės

komisijos parengtas pagalbos vaikui algoritmas padeda mokytojams numatyti veikimo strategijas, esant ugdymo(si) sunkumams.

Švietimo pagalbos specialistų pagalba vaikams orientuojama į fizinių funkcijų lavinimą, pažinimo bei mąstymo operacijų ir kalbos vystymą, jeigu vaikai patiria savitų ugdymosi sunkumų arba jų raida neatitinka amžiaus. Švietimo pagalbos specialistai teikia mokytojui pagalbą, orientuotą į ugdymo(si) proceso optimizavimą, kartu aptardami vaikų poreikius, ugdymo(si) galimybes ir planuodami ugdymosi aplinką ir procesą, kad vaikai nepatirtų dalyvavimo ir ugdymo(si) kliūčių.

Mokytojai ir švietimo pagalbos specialistai įtraukia tėvus (globėjus) į bendradarbiaujančią komandą, juos konsultuoja, padėdami suprasti vaiko ugdymosi poreikius, veiksmingus, vaikui tinkamiausius ugdymo(si) būdus ir metodus.

Sprendžiant sudėtingus ugdymo(si) atvejus, Vaiko gerovės komisija inicijuoja bendradarbiavimą su išorinėmis vaikų ugdymo, švietimo pagalbos teikimo, išteklių institucijomis, centrais, nevyriausybinėmis organizacijomis, tarpininkauja šeimoms ir kitoms institucijoms sprendžiant vaikų teisių, ugdymo ir pagalbos vaikams klausimus.

V SKYRIUS

VAIKŲ UGDYMO SI PAŽANGA, UGDYMO SI TĖSTINUMAS

5.1. Vaikų pasiekimų dokumentavimo ir pažangos stebėsenos sistema

Informacija apie vaikų pasiekimus ir pažangą nuolat kaupiama Vaiko pasiekimų applanke. Apie vaikų ugdymosi pasiekimus sprendžiama iš vaikų kasdienės veiklos ir jos rezultatų. Mokytojai dokumentuoja ugdymo procesą, renka reikšmingus vaikų ugdymosi proceso ir pasiekimų įrodymus (stebėjimo medžiagą, piešinius, nuotraukas ir kt.), analizuoja vaikų ugdymosi pažangą, ugdymosi poreikius.

Pasiekimų ir pažangos vertinimas pagal Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašo metodiką atliekamas du kartus metuose (gruodžio ir gegužės mėn.) ir fiksuojamas el.dienyne „Mūsų darželis“. Mokytojai vertina vaiko gebėjimus pagal visas ugdymo sritis ir nustato vaiko pasiekimų žingsnelį. Atlikus gruodžio mėn. vaikų pasiekimų vertinimą, numatomos gairės tolimesnei ugdymo(si) veiklai. Gegužės mėn. vaikų pasiekimų vertinimas padeda įvertinti mokslo metais pasiektą individualią vaikų pažangą, numatyti ugdymo(si) gaires kitiems metams. Vieną arba du kartus metuose (pagal poreikį) organizuojami individualūs vaikų pasiekimų ir pažangos aptarimai su vaiko tėvais (globėjais). Laikomasi konfidencialumo principo.

Vaikų pasiekimai aptariami metodiniuose mokytojų pasitarimuose, o Mokytojų tarybos posėdžiuose pedagogai pateikia bendrą informaciją apie grupės pasiekimus, siejant juos su ugdymo(si) tikslais ir uždaviniais.

Vaikui pereinant iš ikimokyklinio ugdymo į priešmokyklinio ugdymo grupę, informacija apie vaiko pasiekimus perduodama priešmokyklinio ugdymo grupės mokytojiui.

Ugdymo(si) pasiekimų ir pažangos vertinimas grindžiamas individualizavimo principu, t. y. kiekvieno vaiko pasiekimai vertinami atskirai, nelyginant su kitais.

Pasiekimų stebėseną padeda:

- tėvams - stebėti ir suprasti savo vaiko pažangą bei tikslingiau dalyvauti jo ugdymosi procese;
- mokytojams ir švietimo pagalbos specialistams - atkreipti dėmesį į kiekvieno vaiko ugdymosi skirtynes, poreikius, spartų peršokimą į aukštesnę ar užsibuvimą tame pačiame pasiekimų žingsnyje ir sudaryti sąlygas ugdymosi procese kiekvienam siekti geriausių asmeninių rezultatų.

Pagrindiniai Mokyklos vaikų pasiekimų vertinimo aspektai (Ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programas vykdančių mokyklų veiklos kokybės įsivertinimo metodika, 2021):

- Vertinant vaikų pasiekimus, kiekvienas vaikas pripažįstamas kaip asmuo, turintis unikalių gebėjimų, stiprybių, poreikių ir interesų;
- Vaiko pasiekimų vertinimas turi būti siejamas su vaiko pažinimu, ugdymo planavimu, nuolatiniu ugdymo(si) proceso stebėjimu ir ugdymo(si) proceso veiksmingumo vertinimu;
- Vertinimo etapai: duomenų surinkimas, duomenų interpretavimas, kuriuo remiantis priimamas sprendimas ir tolimesnės ugdymo(si) veiklos planavimas bei tinkamas rezultatų pateikimas vaikui, tėvams;
- Ilgalaikis vaiko stebėjimas yra pagrindas vaiko pasiekimų vertinimui. Kartu gali būti naudojami ir kiti duomenų rinkimo metodai (pvz., vaiko veiklos rezultatų analizė, pokalbis su juo);
- Stebėjimo ir vertinimo medžiaga dokumentuojama: kaupiami vaiko dailės ir kiti darbeliai, sukurtos knygelės, pasakojimai, samprotavimai, išsakytos idėjos, darbelių nuotraukos, mokytojo refleksija apie vaiko pasiekimų lygį, daromą pažangą ir ugdymo perspektyvą;

- Duomenys apie vaiko pasiekimus renkami skirtingose vaiko veiklose (žaidžiant, bendraujant, atliekant užduotį);
- Vaikų pasiekimai viešai tarpusavyje nelyginami;
- Mokytojas ugdo vaikų gebėjimą įsivertinti.

5.2. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo(si) dėmė ir tęstinumas

Ikimokykliniame ugdyme įgytų pasiekimų visuma sukuria prielaidas vaikui sėkmingai ugdytis kompetencijas, numatytas priešmokyklinio ugdymo programoje.

Ikimokyklinio ugdymo(si) ir priešmokyklinio ugdymo(si) programų dėmė:

- Ugdymo(si) modeliavimas iš vaiko raidos ir ugdymosi perspektyvos, išskirtinis dėmesys žaidimo pedagogikai ir patirtiniam vaikų ugdymui(si);
- Ikimokyklinio ugdymo(si) pasiekimų sričių ir priešmokyklinio ugdymo(si) plėtojamų kompetencijų dėmė.

Komunikavimo kompetencija	• Santykiai su suaugusiais ir bendraamžiais • Gebėjimas žaisti • Kalbinė raiška • Kalbų supratimas • Kūrybiškumas
Kultūrinė kompetencija	• Savivoka ir savigarba • Kalbų supratimas • Tyrinėjimas
Kūrybiškumo kompetencija	• Estetinis suvokimas • Meninė raiška • Kūrybiškumas • Gebėjimas žaisti
Pažinimo kompetencija	• Aplinkos pažinimas • Tyrinėjimas • Mokėjimas mokytis • Kasdienio gyvenimo įgūdžiai • Matematinis mąstymas
Pilietiškumo kompetencija	• Kalbų supratimas • Aplinkos pažinimas
Skaitmeninė kompetencija	• Skaitmeninis sumanumas
Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencija	• Savireguliacija ir savikontrolė • Emocijų suvokimas ir raiška • Problemų sprendimas • Fizinis aktyvumas • Kasdienio gyvenimo įgūdžiai • Kasdienio gyvenimo įgūdžiai

4 pav. Ikimokyklinio ugdymo(si) pasiekimų sričių ir priešmokyklinio ugdymo(si) plėtojamų kompetencijų dermė.

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

Programos projektas 2025 m. gegužės 28 d. pristatytas Mokyklos bendruomenei. Programą numatoma peržiūrėti ir atnaujinti kas 5 metai arba keičiantis Mokyklos struktūrai, remiantis naujausiais Mokyklos įsivertinimo rezultatais, keičiantis teisės aktams.

NAUDOTA LITERATŪRA IR ŠALTINIAI

1. Geros mokyklos koncepcija. (2015). Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/46675970a82611e59010bea026bdb259?jfwid=32wf90sn>
2. *Ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programos vykdančių mokyklų veiklos kokybės įsivertinimo metodika*. (2021). Vilnius. Prieiga per internetą: <https://www.nsa.smsm.lt/projektai/wp-content/uploads/2022/02/IPUMokyklu-veiklos-kokybes-isiwertinimo-metodika.pdf>
3. *Ikimokyklinio ugdymo programų analizė: Vilniaus miesto mokyklų atvejis*. (2024). EDU, Vilnius. Prieiga per internetą: <https://www.eduvilnius.lt/naujienos/ikimokyklinio-ugdymo-programu-analize-sekmingam-ugdymo-programu-gairiu-igyvendinimui/>
4. *International Baccalaureate. Primary Years Programme*. Prieiga per internetą: https://www.ibo.org/programmes/primary-years-programme/?utm_source=chatgpt.com
5. *Ikimokyklinio ugdymo programos gairės*. (2023). Vilnius. Prieiga per internetą: <https://www.nsa.smsm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-ugdymo-programos-gaires.pdf>
6. *Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašas*. (2024). Vilnius. Prieiga per internetą: <https://www.nsa.smsm.lt/projektai/wp-content/uploads/2024/02/Ikimokyklinio-amziaus-vaiku-ugdymosi-pasiekimu-aprasas.pdf>
7. Monkevičienė, O. (2021). *Žaismė ir atradimai. Rekomendacijas ikimokyklinio ugdymo pedagogui*. Vilnius.
8. *Mokyklos ikimokyklinio ugdymo programos kokybės įsivertinimo kriterijai*. (2024). Prieiga per internetą: <https://www.nsa.smsm.lt/projektai/wp-content/uploads/2025/04/Rekomenduojami-IU-programu-kokybes-isiwertinimo-kriterijai.pdf>
9. *Priešmokyklinio ugdymo bendroji programa*. (2022). Prieiga per internetą: <https://smsm.lrv.lt/lt/veiklos-sritys-1/smm-svietimas/svietimas-priesmokyklinis-ugdymas/priesmokyklinio-ugdymo-programa/>
10. *Universalaus dizaino mokymuisi gairės*. (2023). Prieiga per internetą: <https://tukstantmeciomokyklos.lt/naujienos/universalaus-dizaino-mokymuisi-gaires/>
11. *Vaiko teisių konvencija* (Priimta Generalinės Asamblėjos 44/25 rezoliucija pagal Trečiojo komiteto pranešimą (A/44/736 ir Corr. 1). Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.19848>

VISUMINIO VEIKLOS KOKYBĖS ĮSIVERTINIMO REZULTATŲ APIBENDRINIMAS²

Stiprieji Mokyklos veiklos aspektai

1. Mokytojas kuria socialines sąveikas grupėje, kurios skatina vaikus savarankiškai veikti bei bendradarbiauti (1.2.3);
2. Vaikai su mokytoju ir draugais kalbasi apie jausmus, mokosi atpažinti, įvardinti ir tinkamai reikšti emocijas (1.1.3);
3. Mokytojas ir šeimos nariai dalijasi informacija apie vaiko daromą pažangą (5.1.3);
4. Mokytojo parengtas ilgalaikis planas yra nuoseklus (savaitinių planų tarpusavio tęstinumas), paremtas savo veiklos refleksija, derantis su ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programų tikslais (5.2.5);
5. Mokytojas taiko strategijas, skatinančias vaikų amžiui ir raidos etapui tinkamą žaidybinių patirtį (4.3.2);
6. Mokytojas kuria su kiekvienu vaiku prierašų individualų santykį (3.2.1);
7. Vaikai dalinasi tarpusavyje ir su mokytoju žiniomis, patirtimi, idėjomis (2.2.3);
8. Mokytojai bendradarbiauja tarpusavyje ir su kitais specialistais, siekdami pagerinti tiek savo pedagoginę praktiką, tiek ir ugdymo kokybę apskritai (7.2.2);
9. Vaikai turi galimybių rinktis ir priimti sprendimus, susijusius su ugdymo(si) procesu bei kitomis situacijomis, mokytojas sudaro sąlygas vaikams patirti savo priimtų sprendimų pasekmes (4.1.3);
10. Mokytojas naudoja ugdymo strategijas, kurios holistiškai aprėpia visas vaikų ugdymosi sritis (4.2.1).

Tobulintini Mokyklos veiklos aspektai

1. Tobulinant mokyklą atsižvelgiama į tėvų ir vyresniųjų vaikų nuomonę (7.4.3);
2. Vaikai dalyvauja planuojant, kuriant ir prižiūrint grupės aplinką (3.3.2);
3. Mokytojas suteikia vaikų šeimų nariams galimybes mokytis vieniems iš kitų ir teikti tarpusavio pagalbą (6.1.3);
4. Mokytojas savo kalboje ir veikloje vengia stereotipų (1.4.1);
5. Vaikai savo iniciatyva pasirenka veiklą ir priemones, įsitraukia į veiklą ir ją plėtoja (2.1.1).

² [Ikimokyklinio ir \(ar\) priešmokyklinio ugdymo programas vykdančių mokyklų veiklos kokybės įsivertinimo metodika. Vilnius, 2021.](#)